

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Kauczuk jest jednym z najważniejszych surowców roślinnych. Wprowadzenie go do użytku miało ogromne znaczenie dla rozwoju przemysłu, zwłaszcza w motoryzacji, lotnictwie, elektrotechnice, technice sanitarnej. Ojczyzną kauczuku naturalnego są puszcze brazylijskie, w których wśród wielu gatunków roślin zawierających sok kauczukowy (lateks - *latex*) duże drzewo *Hevea brasiliensis* zyskało znaczenie światowe; niższej jakości lateksu dostarczają również rosnące tam drzewa *Mnilot glaziovii* i *Hancornia speciosa*. Brazylijski monopol na kauczuk naturalny został złamany około 1880 r., kiedy wywieziono nasiona *Hevea* i zasiano je w ówczesnych koloniach angielskich w Azji (Cejlon i Malakka), a potem w Indiach Holenderskich, upłynęło jednak z górą 30 lat, zanim kauczuk plantacyjny zyskał przewagę.

Okolo 200 gatunków drzew, krzewów i roślin zielnych dwuliściennych w strefie międzyzwrotnikowej i podzwrotnikowej zawiera sok mleczny służący do wyrobu kauczuku. W Ameryce Środkowej i północnej części Ameryki Południowej lateksu dostarczają rodzime drzewa *Sapium* i *Castilloa*, w Azji oprócz kauczukowca brazylijskiego uprawia się drzewo *Ficus elastica*, a w Afryce *Futumia elastica*.

Alfred Szklarski, *Tomek u źródeł Amazonki*. Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1990, s.5.

1. Kauczuk naturalny przed 1880 r. uzyskiwano z roślin rosnących w:

- A) Brazylii B) Indiach
 C) strefie międzyzwrotnikowej D) Azji

2. Lateks plantacyjny uzyskuje się w Azji z soku drzewa o nazwie:

- A) *hevea brasiliensis* B) *ficus elastica*
 C) *futumia elastica* D) *mnilot glaziovii*

3. W XIX wieku nasiona *hevea* znalazły zainteresowanie wśród przedsiębiorców:

- A) angielskich B) azjatyckich C) afrykańskich D) holenderskich

4. Kauczuk wpłynął na rozwój:

- A) motoryzacji B) sadownictwa C) elektrotechniki D) rolnictwa

5. Kauczuk plantacyjny zaczęto stosować w szerszym zakresie:

- A) w 1880 roku B) przed rokiem 1880
 C) na początku XX wieku D) pod koniec XIX wieku

6. Cechą drzewa *hevea brasiliensis* jest to, że:

- A) pochodzi z Ameryki Środkowej B) dostarcza lateksu wysokiej jakości
 C) rośnie w puszczy nad Amazonką D) jest uprawiane na plantacjach Cejlonu

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Innowację językową w zakresie słownictwa stanowią:

- A) archaizmy B) synonimy C) neologizmy D) zapożyczenia

8. Podmiot logiczny (w dopełniaczu) występuje w zdaniu:

- A) W lesie rośnie wiele drzew iglastych. B) Zabrakło mi pieniędzy na kino.
 C) Lubię moich kolegów. D) W szkole nie było ani jednej mapy.

9. Orzeczenie imienne występuje w zdaniu:

- A) Ona jest piosenkarką. B) Pociąg jest na drugim peronie.
 C) Szkoła jest piękna i nowoczesna. D) Dzieci są w szkole.

10. Występujące w okolicach Krakowa wyrazy *jarzyna*, *masarnia*, *ostrężyna* są:

- A) gwarą B) regionalizmami
 C) błędem językowym D) stylizacją

11. Prawidłowo wskazano (podkreślono) sylabę akcentowaną w wyrazie:

- A) matematyka B) pojechalibyśmy C) siedemset D) poczekalnia

12. Poprawnie mówimy:

- A) Muszę z powrotem wrócić do domu. B) On jest bardziej odporniejszy na te warunki.
 C) Spędzam czas w Zakopanem. D) Zadowolona mnie ta propozycja.

13. Wypowiedzenie *Przyjdę tu, ale najpierw muszę wstąpić do sklepu.* - jest zdaniem współzrędnie złożonym:

- A) łącznym B) przeciwstawnym C) rozłącznym D) wynikowym

14. W zdaniu *Mimo złej pogody szybko tam poszli.* - występuje okolicznik:

- A) miejsca B) czasu C) przyzwolenia D) sposobu

15. Przydawka występuje w zdaniu:

- A) Lubię czekoladę z rodzynekami. B) Poszedł tam z przyjaciółmi.
 C) Czytał wiersz Tuwima. D) Miał tylko parę lat.

16. Prawidłowo zapisano skrót w zdaniu:

- A) Nie było mgr. Kowalskiego. B) Przyszedł dr Zawadzki.
 C) Działo się to 500 lat pne. D) Mam 30 zł na zakupy.

III. LITERATURA

17. Podmiot liryczny wypowiada się w utworze pt.:

- A) „Sowiński w okopach Woli” B) „Skąpiec”
 C) „Niepewność” D) „Don Kichot”

18. „Tren V” Jana Kochanowskiego zawiera:

- A) apostrofę do Persefony B) opis domu Urszulki
 C) prośbę do Boga D) porównanie dziecka do oliwki

19. *Walka z wiatrakami* to czyn:

- A) skazany na przegraną B) szlachetny
 C) śmieszny D) dokonywany samotnie

20. Bohaterka satyry I. Krasickiego pt. „Żona modna” kpiła z:

- A) tradycji szlacheckich B) oszczędnego gospodarzenia
 C) polskiej kultury D) zachodniego stylu życia

21. W „Dziadach” A. Mickiewicza podczas uroczystości przywoływania duchów pojawia się zjawa:

- A) dziecka B) młodej dziewczyny
 C) księdza D) cara

22. Do obowiązków Małego Księcia, bohatera książki A. de Saint-Exupéry'ego, należało:

- A) podróżowanie do odległych galaktyk B) codzienne czyszczenie wulkanów
 C) hodowanie baranków D) wrywanie chwastów

23. Parabola jest utworem, który zawiera:

- A) sens alegoryczny B) ogólne prawdy o losie człowieka
 C) naukę o życiu D) opisy prawdziwych zdarzeń

24. Podczas spowiedzi ksiądz Robak wyznał, że:

- A) był gościem Stolnika B) kochał Ewę
 C) był zdrajcą narodu D) był emisariuszem narodowym

25. „Pan Tadeusz” jest epopeją narodową, czyli:

- A) jest napisany wierszem 8-zgłoskowym
 B) pokazuje bohaterskie czyny Polaków
 C) tło stanowią przełomowe dla narodu wydarzenia
 D) ukazuje przedstawicieli wszystkich stanów społecznych

26. Utworem, który odegrał ważną rolę w życiu bohatera literackiego, był:

- A) „Pan Tadeusz” dla Skawińskiego
 B) wiersz „Testament mój” dla Rudego (Janka Bytnara)
 C) wiersz „Reduta Ordona” dla księdza Robaka
 D) utwór „Pieśń o Rolandzie” dla Zbyszka z Bogdańca